

Lilleskolerne
Ny Kongensgade 10 1.
1472 København K

Tlf. 3330 7920
Fax 7020 2643

peter@lilleskolerne.dk
www.lilleskolerne.dk

INDHOLD:

Side 1

Fællesskaber i forankring og forandring

Side 2

Bestyrelsestræf 2011
På vej mod fremtidens skole - Drop vanetænkningen og tag med ned i U'et

Side 3-4

Ændringsforslag til finanslov 2011 giver fingerpeg om fremtiden. Minimale indrømmelser til de frie skoler. Læs formandens kommentar

Side 5

Så kom Lilleskolerne på Facebook ..

KORT NYT KALENDER

Side 9 - 12

70 % mere musik i Lilleskolerne. Debat i Information om musik i lilleskolen. Artikel fra Information og Lilleskolernes svar

Fællesskaber i forankring og forandring

2010 er ved at være forbi, og det har på mange måder været et voldsomt år – også for lilleskolerne. Et år der har varslet nye tider både i forhold til de politiske udmeldinger om friskole-

leområdet og ikke mindst i forhold til skolernes økonomi. I morgen kender vi så regeringens udspil på folkeskoleområdet – mon ikke der primært er tale om økonomisk begrundede forandringer? Jeg har dog til min glæde hæftet mig ved, at undervisningsminister Tina Nedergaard har meldt ud, at fællesskabet i folkeskolen skal styrkes: "Fællesskabsfølelsen er under pres i den danske folkeskole. Forudsætningen for læring er, at børn trives. Og forudsætningen for trivsel er fællesskab." <http://www.information.dk/228552>.

Efter mange år med overdreven fokus på individets rettigheder og muligheder er der igen interesse for skolen som fællesskab. Det kommer ikke bag på os - det er jo gammel lilleskolevisdom, der her bliver genfremsat, men spørgsmålet er selvfølgelig om folkeskolen magter opgaven efter mange års centralisering, økonomisk misrøgt og fokusering på snævre faglige kundskaber?

Men lilleskolerne magter vel opgaven? Umiddelbart kan det lyde som en rigtig god mulighed for lilleskolerne til at profilere sig som forpligtende fællesskaber; men vi må ikke hvile på fortidens velourpuder – de nye fællesskaber handler med Niels Erik Hulgårds ord fra sidste regionsmøder både om både *forankring* og *forandring*, og der er mange politiske dagsordner i spil om, hvilke fællesskaber der er legitime!

I *forankrende* fællesskaber lærer børn, at de kommer fra noget, at de har en

rod både i værdier, i relationer og i lokalsamfundet; fællesskaber kendetegnet ved den praksisfunderede undervisning, arbejdet med dannelse, traditioner, medindflydelse og anden skolekultur.

I *forandrende* fællesskaber lærer børn, at der findes andre muligheder, andre steder og andre mennesker; fællesskaber kendetegnet ved den eksperimenterende undervisning, kreativiteten, mangfoldigheden i relationerne, "at være i kaos" og den personlige udfordring.

Altså et "både og" - til sammen et essentielt og eksistentielt fixpunkt i børnenes rejse ud i en hastigere og hastigere forandret fremtid.

Lilleskolernes udfordring er derfor at reformulere vores lokale og fælles opfattelser af forankrende og forandrende fællesskaber, og dermed at vise forældre, politikere og offentligheden, at vi påtager os et dobbelt samfundsmæssigt ansvar:

- At lilleskolerne som sociale fællesskaber ikke vil være eksklusive eller elitære, men
- at lilleskolerne som pædagogiske fællesskaber vil være eksklusivt udfordrende og undersøgende i forhold til det samfund, der venter.

Det hører I mere om i januar....

Glædelig jul og godt nytår!

Venlig hilsen
Søren Erhard Hansen,
Formand

Rejsefører og facilitator

Lone Belling er ledelses- og organisationskonsulent i LIV OG LEDERSKAB, og medredaktør på den første danske bog om Teori U, "Fortællinger fra U'et", Teori U omsat i liv, læring og lederskab". Har arbejdet med Teori U som tilgang og proces i en årrække formidlet gennem foredrag, artikler samt procesarbejde i organisationer, kommuner og faglige netværk. Medarrangør af større konferencer og seminarer om Teori U lokalt og nationalt. Pt. involveret i et stort skoleudviklingsprojekt i Vejle Kommune. Læs mere på www.livoglederskab.dk

Oplæg og workshops

Mette Bøll, Ph.D, erhvervsforsker og adfærdsbiolog, forsker i spejlneuroner og biologisk feedback. Mette holder oplæg om U'ets Biologi, hvor hun bl.a. kommer med bud på hvordan vi, som komplekse sociale og biologiske væsner, former vores omverden. Oplægget vil give bud på, hvordan vores biologi danner basis for vores sociale liv, både privat
...fortsættes

Bestyrelsestræf 2011

29. – 30. april på Kobæk Strand Conferencecenter

På vej mod fremtidens skole

Drop vanetænkningen - tag med ned i U'et

Bestyrelsestræf 2011 stiller skarpt på fremtidens skole. Eleverne skal udfolde sig i en fremtid, vi ikke kender – hvordan hjælper skolen dem med at ankomme til fremtiden? Gennem en faciliteret Teori U-proces vil deltagerne lære nye værktøjer og blive udfordret til at se på skolen på nye måder

Vi er udfordret globalt, nationalt og lokalt af noget, der i stigende grad ikke synes bæredygtigt, uanset om vi ser på økonomi, klima og miljø, fordeling mellem rig og fattig, demokrati eller velfærdsstat. Disse ubalancer afspejler sig også i det enkelte menneske med stress og depression, børn der synes ude af sig selv og fagprofessionelle, der hele tiden er klemte mellem faglige og økonomiske målsætninger.

Midt i dette spændingsfelt står skolen centralt som dannelsesinstitution for de næste generationer og kan blive en afgørende medspiller i fremtidens samfund. Det gælder både folkeskolen, som den store supertanker på området, og de mange frie skoler, der som små optimistjoller hurtigt kan lægge kursen om, og som har friheden (og forpligtelsen?!) til at gå nye veje i en verden, der råber på nye svar.

Her er der brug for at tænke ud af boksen, så vi ikke fortsætter med at møde fremtidens udfordringer med fortidens løsningsmodeller, men i stedet suspenderer vanetænkning og giver plads til nye måder at se, sans og forstå verden på i forhold til børn,

Om Teori U

Teori U er udviklet af den tyske forsker i ledelse og organisationsudvikling, Otto Sharmer. Han studerede gennem otte år succesfulde ledere for at finde ud af, hvad de især gjorde anderledes end andre ledere. Det er

læring, lærer- og forælderrollen, ledelsen og skolen.

Med **TEORI U** som ramme inviteres du på en innovativ og medskabende rejse ned i U'et, hvor det i første omgang ikke handler om at komme med en masse svar på dagligdagens udfordringer, men i stedet begynde at se og mærke dem i et nyt perspektiv. Undervejs i denne U-bevægelse gives der plads til både de legende og skabende processer samt vores eksistentielle indsigter og erfaringer. For det er ofte, når vi står uden svar, men med en åben intention og kontakt til vores opgave, at vi opdager de nye muligheder. Dette gælder for os som individer og som organisationer. Så rejsen giver anledning til at spørge åbent: Hvad er lilleskolernes mission/opgave i fremtidens samfund?

At rejse ned i U'et er at forbinde de store spørgsmål med dagligdagens udfordringer og komme hjem med konkrete ideer til, hvad vi kan gøre anderledes, allerede i næste uge. Det er, når vi faktisk *gør* noget andet, at vi er medskabere af fremtiden.

disse studier, der danner baggrunden for Teori U.

Teorien *gør* op med den gængse måde at håndtere udfordringer på, nemlig at gøre som vi plejer. Denne handle måde,

fortsat ..... (Oplæg og workshops)

sociale liv, både privat og professionelt, samt flette U-teorien og biologien sammen for at undersøge, hvordan vi bedst muligt stiller os an *indefra*, hvis vi skal lære åbenhed overfor fremtiden.

Morten Hebsgaard, skuespiller, arbejder med at bruge teatrets metoder til medarbejder- og ledelsesudvikling i "Playful At Work". Morten vil som en del af U-processen lave en workshop i form af et forumteater. Læs mere på www.playfulatwork.dk

Karen Humle, uddannet violinist fra Musikonservatoriet og stifter af Violinconsult, som er en nyskabende konsulentvirksomhed, der via musik og kunstneriske arbejdsmetoder inspirerer, skaber indsigt og åbner for udvikling, nytænkning og vækst. Karen vil spille en koncert, der giver stof til eftertanke og inspiration, ved at lade musikken supplere det talte ord med en dybere oplevelse og bevidsthed om betydningen af det talte – og åbne op for ny dialog. Læs mere på www.violinconsult.dk

Der vil komme flere oplæg/ workshopholdere

der kaldes *Downloading*, virker ikke, da man ikke kan bruge fortidens erfaringer til at løse fremtidens udfordringer med.

I stedet kan man med fordel bevæge sig gennem en U-proces, når man arbejder med udvikling og innovation. På vejen gennem U'et vil man gå fra *Downloading* til at se og sanse, hvad der er, og hvad der kommer. Herefter bevæger man sig over i en fase, *Presenting*, som er en individuel, refleksiv proces, hvor man fornemmer fremtidens muligheder. Herefter arbejder

man sammen om at udkrystallisere de ideer, der er opstået hos den enkelte, så man skaber nogle konkrete projekter, der er klar til at gå hjem og afprøve. Hermed når man til *Performing*, hvor man i praksis gør noget helt andet end det, man plejer.

Bestyrelsestræf 2011 vil dels byde på et oplæg om, hvad Teori U er, og dels tage deltagerne med gennem en hel U-proces, som forhåbentlig kan være med at skabe fremtidens skole.

IL

PROGRAM og TILMELDINGSblanket udsendes januar 2011

Ændringsforslag til finanslov 2011 giver fingerpeg om fremtiden

Regeringen har indarbejdet de politiske aftaler i et omfattende ændringsforslag til finansloven for 2011. Tilskudstaksterne er uændrede i forhold til det oprindelige forslag fra august måned. Det fremgår også af den opda-

terede version af Undervisningsministeriets takstkatalog.

I ændringsforslaget kan man aflæse Finansministeriets forventninger til udviklingen i tilskuddet.

Takster i 2011-prisniveau	2010	2011	2012	2013	2014
Elevtal	98.190	100.105	100.105	100.105	100.105
Undervisningstilskud pr. elev	43.862	43.238	42.720	42.204	41.678
SFO tilskud pr. elev	10.664	10.666	10.666	10.666	10.666
Bygningstilskud pr. elev	1.973	1.890	1.890	1.890	1.890

Kilde: Finansministeriet. Ændringsforslag til finanslov for 2011

Befordringstilskuddet vil ifølge forslaget blive fastholdt på det nye stærkt reducerede niveau i de kommende år. Puljen er på 8,8 mio. kroner, mens der i 2010 er bevilget 20 mio. kroner til formålet. Man kan imidlertid ikke gå ud fra, at befordringstilskuddet til skolen blot vil blive sat ned med 55%, fordi der endnu ikke er truffet beslutning om, de fremtidige principper for befordringstilskud.

Bemærk at man regner med, at det samlede elevtal på de frie grundskoler for første gang vil overstige 100.000 elever i 2011.

Finansloven forventes vedtaget i Folketinget torsdag den 16. december.

PHP

LINK:
[Takstkatalog Finanslov 2011](#)

Se også formandens kommentar på næste side....

Meget, meget lille indrømmelse til de frie grundskoler

8,75 mio. kroner og et løfte om at evaluere friskoleområdet i 2011 med henblik på eventuelle justeringer. Det er hvad de frie grundskoler fik ud af finanslovsaftalen, som regeringen indgik med Dansk Folkeparti og Kristendemokraterne i begyndelsen af november måned. I aftalen hedder det:

”Friskoler

Regeringen, Dansk Folkeparti og Kristendemokraterne er enige om i 2011 at evaluere friskoleområdet med henblik på at vurdere behovet for eventuelle justeringer. Herudover er forligspartierne enige om, at besparelsen i genopretningsaftalen på 17½ mio. kr. årligt på befordringsstøtte til friskoleelever halveres til 8¼ mio. kr.”

De tyske mindretalsskoler tilgodeses også i aftalen med øget tilskud for at sikre ”en fuld overholdelse af ligebehandlingsprincipper over de tyske mindretalsskoler.”

Konsekvensen af finanslovsaftalen er, at de frie grundskoler må imødesee en mindre tilskudsnedgang på omkring ½ procent fra 2010 til 2011. Tilskudstaksterne til de frie grundskoler, som

fremgår af finanslovsforslaget fra august måned er nemlig ikke berørt af finanslovsaftalen mellem regeringen, Kristendemokraterne og Dansk Folkeparti.

”Det er komplet umuligt at se fornuften i, at regeringen vælger at pålægge de frie grundskoler større besparelser end folkeskolen” siger Lilleskolernes formand, Søren Erhard Hansen.

”Men jeg glæder mig over, at skoleforeningerne har stået sammen og henover sommeren og efteråret kæmpet mod nedskæringerne. Der har været mange møder og kontakter til folketingets partier og i sidste uge lykkedes det at få et møde med Undervisningsminister Tina Nedergaard, som jeg deltog i. Desværre må vi konstatere, at anstrengelserne ikke har båret megen frugt i første omgang” udtaler Søren E. Hansen.

”Det er klart, at vi må holde fast i løftet om, at evaluere friskoleområdet” fortsætter Søren Hansen. ”Det betyder også, at det giver mening at kæmpe for at komme af med den nedsættelse af koblingsprocenten frem til 2014, som genopretningsaftalen indeholder. Faktisk var det én af de ting vi forsøgte at komme igennem med overfor politikerne – nemlig at koblingsprocenten blev fastholdt på 75 % mod at besparelserne blev gennemført ved en reduktion af bevillingerne efter samme model, som skal bruges ved 1 % dispositionsbegrænsningen for 2010”.

”Jeg håber,” siger Søren E. Hansen, ”at man ude på skolerne formår at indrette sig efter de nye – mere magre – økonomiske vilkår. Det er jeg overbevist om, at man kan. Og jeg regner med, at vi i skoleforeningerne vil udbygge samarbejdet om at holde koblingsprocenten oppe.”

Hundige Lille Skole

Del viden og erfaringer med Lilleskolerne på Facebook

Lilleskolerne er kommet på Facebook. I kan finde os på adressen facebook.com/lilleskolerne. Her vil vi løbende opdatere med billeder og informationer, der kan have interesse for en bredere kreds, som gerne vil vide mere om skolerne og skoleformen. I er derfor meget velkomne til at invitere personale, forældre, samarbejdspartnere m.v. til at være med.

På Facebook-siden omtaler vi gerne arrangementer på medlemsskolerne – eller linker til dem. Så hvis der sker noget spændende på jeres skole, må I meget gerne sende os en mail. Har jeres skole en officiel side på Facebook, vil vi også gerne linke til den.

Tanken er, at vi på længere sigt vil profilere os mere via forskellige inte-

ressegrupper, som vi opretter i forbindelse med Facebook-siden. I første omgang har vi lavet en gruppe, der hedder "Start en fri skole", som henvender sig til personer eller grupper, der overvejer at starte en friskole/lilleskole. Også her må I meget gerne være med, således at nye skoleinitiativer kan bruge jer som sparringspartnere i opstartsfasen. På gruppens side kan alle medlemmer finde informationer, så hvis I har erfaringer, gode ideer eller kommentarer til emnet, må I gerne dele dem med de andre medlemmer.

Alle henvendelser vedr. Facebook bedes sendt til Iben Lindemark på iben@lilleskolerne.dk.

Hundige Lille Skole

Lærerværelse, og undervisningslokaler

KORT NYT

Ny skoleleder ved Skolen på Slotsvænget

Kasper Nyboe Pavar tiltræder 1. januar 2011 som skoleleder ved Skolen på Slotsvænget. Kasper Nyboe kommer fra en stilling som leder af Specialpædagogisk Team i Fredensborg kommune. Skolens tidligere leder, Lisbeth Bach, fratrådte i sommers.

Specialundervisningstræffene er en succes

I midten af november var 50 kursister fra 25 skoler forsamlet i 3 intensive døgn i Holbæk til et indholdsmættet Specialundervisningstræf 2010. Men det gælder jo om at se fremad, så der er allerede gjort klar til planlægningen af næste års træf.

Der kom tre nye med i kursusudvalget og heldigvis indvilgede de "tre gamle" i at tage en tørn mere. Så kursusudvalget består af i alt 6 lærere fra Østerbro Lilleskole, Køge Lille Skole, Bagsværd Friskole, Børneuniversitetet, Århus Friskole og Rørvig Friskole.

Udvalgsarbejdet styres af Iben Lindemark fra Lilleskolernes sekretariat.

Støtte til kunstner på skolen

Skoler der kunne tænke sig at lave et projekt i samarbejde med en professionel kunstner kan I søge støtte til aktiviteterne via Statens Kunstråds Huskunstnerordning, som yder bidrag til besøg og ansættelser af professionelle kunstnere i skoler og daginstitutioner.

Kunstnerne skal formidle kunsten til børn og unge, så de møder den professionelle kunst på en anderledes måde, end det sker i den normale undervisning. Det kan ske gennem work-

shops, arbejdende værksteder osv. Projekterne kan enten tage udgangspunkt i én kunstart (billedkunst, litteratur, musik eller scenekunst) eller basere sig på et tværkunstnerisk samarbejde. Forløbet skal vare minimum 10 skoledage, men kan også løbe over et helt skoleår, evt. fordelt på moduler i løbet af året.

Skolen kan søge tilskud til dækning af 75% af honoraret til kunstneren, inkl. evt. forberedelsestimer, samt 100% af udgiften til rejse og ophold for kunstneren. Skolen skal min. søge om 15.000 kr., mens der ikke er nogen øvre grænse for beløbets størrelse.

Sidste frist for ansøgning til skoleåret 2011/2012 er den 1. februar 2011.

LINK til [Huskunstnerordningen](#)

Levende Musik i Skolen – gratis eller til 3.600 kroner

Organisationen Levende Musik i Skolen (LMS) formidler skolekoncerter med støtte fra Statens Kunstråd og finansloven. For et beskedent beløb (36,94 kr. pr. elev) kan eleverne opleve en skolekoncert. Ordningen henvender sig primært til kommuner, men frie grundskoler kan også være med. Støttemulighederne afhænger blandt andet af, i hvilket omfang stedlige kommune bruger ordningen. I Skoleposten nr. 30 er der orienteret nærmere herom.

Se mere hos www.lms.dk

Endnu en god grund til at se nærmere på sygefraværet

I 2012 vil arbejdsgiverperioden blive forlænget fra de nuværende 21 dage

til 30 dage, inden skolen kan få dagpengerefusion fra kommunen.

Det fremgår af et lovforslag som beskæftigelsesministeren fremsatte i sidste uge. Formålet med lovændringen, at give arbejdsgiver "en øget økonomisk tilskyndelse til at føre en aktiv sygefraværspolitik og dermed i højere grad forbygge det kortvarige sygefravær".

Så, selvom vi naturligvis ikke ved, hvordan forslaget i praksis vil blive udmøntet, og hvordan Fordelingssekretariatet vil forholde sig, må man forudse, at skolernes udgifter i forbindelse med sygefravær vil stige. Med mindre man gør noget ved det! Undersøgelser af sygefraværets omfang peger nemlig på, at mange skoler har et besparelsespotentiale, fordi fraværet ligger markant over gennemsnittet.

Forsikringsdækning af forældrearbejde - møde med Willis

I begyndelsen af november måned blev der afholdt "årsmøde" mellem forsikringsmæglervirksomheden Willis og de skoleforeninger, som har tilsluttet sig Willis forsikringsprogram..

Spørgsmålet om forsikringsdækning af forældrearbejde har været til diskussion i nogen tid. Spørgsmålet er nu Forældrearbejde. Spørgsmålet om forsikringsdækning er afklaret efter at Ankestyrelsen i en sag har truffet afgørelse om, at forældrearbejde på en fri grundskole i en række situationer ikke er dækket af arbejdsskadeforsikringen. Forældrearbejde vil i de fleste tilfælde skulle ligestilles med frivilligt foreningsarbejde. Der er nu etableret en forsikringsdækning af arbejdsskader ved sådant frivilligt forældrearbejde. Nærmere information om dette andre nyheder fra årsmødet med Willis er udsendt til skolerne i Skoleposten nr. 250 af 9. november.

Medicin til børn i skolen

Sundhedsstyrelsen har udsendt en skrivelse med anbefalinger om, hvordan skoler, skolefritidsordninger og dagtilbud kan håndtere medicingivning til børn. Der skelnes mellem akutte tilfælde og kronisk eller langvarige sygdom.

Sundhedsstyrelsen gør også opmærksom på, at skolen kan anmode den kommunale sundhedstjeneste om rådgivning om generelle forhold vedrørende medicingivning og medicinopbevaring samt hjælp til at indøve aktuelle procedurer med personalet, fx når det drejer sig om insulininjektioner.

Skrivelsen er udsendt til skolerne med Skoleposten.

Lønstatistik

Personalestyrelsens statistik for maj måned 2010 sammenligner lønninger i folkeskolen og frie grundskoler, efterskoler samt hus- og håndarbejdsskoler

LINK:

[Personalestyrelsens lønstatistik for maj 2010](#)

Udmøntning af dispositionsbegrænsning 2010 og ekstra bidrag til barselsfonden

Undervisningsministeriet har med brev af 25. november orienteret om udmøntningen af dispositionsbegrænsningen for 2010 – den såkaldte 1 % besparelse. Orienteringen svarer til det forventede.

Bemærk at skolerne skal tage stilling til, om besparelsen skal udgiftsføres i 2010 – som dispositionsbegrænsningen vedrører – eller man ønsker at vente med at udgiftsføre besparelsen i 2011 regnskabet, idet pengene først vil trukket i tilskuddet i begyndelsen af 2011.

I samme brev orienterer ministeri-

et om det ekstraordinære bidrag til barselsfonden, som udmøntes gennem en reduktion af tilskuddet. Størrelsen af reduktionen er tidligere anslået til at udgøre ca. 0,2 % af tilskuddet for 2010. Skolerne har også her mulighed for at vælge, om udgiften tages på 2010 regnskabet, eller om man venter til 2011, hvor opkrævningen/tilskudsreduktionen rent faktisk finder sted. Beregningen af den præcise størrelse af Barselsfondsdispositionsbe-grænsningen er temmelig kompliceret. Men *Lilleskolerne* har været i kontakt med Undervisningsministeriet herom, og vi forventer at kunne oplyse medlemsskolerne om, hvilket beløb der vil blive trukket i dispositionsbe-grænsning til Barselsfonden.

Hvad ønsker du dig til jul af BUPL og Lilleskolerne?

Ingen tror vel for alvor på gavmilde pakker ved de forestående forhandlinger om fornyelse af overenskomsterne pr. 1. april 2011. Måske var det årsagen til at en planlagt workshop for 12 indbudte skoler i midten af november blev aflyst på grund af for få tilmeldinger. Men aflysningen skal selvfølgelig ikke forhindre skolerne i at sende forslag til fornyelsen.

På hvilken måde kan pædagoger-nes overenskomst støtte jeres skoles projekt for børn og forældre? En overenskomst handler selvfølgelig om løn og ansættelse, men den handler også om arbejdsopgaver, om lokalaftaler, den kan også støtte en bestemt udvikling, som både ledelse og medarbejdere syntes der skal fremmes. På hvilken måde oplever I, at jeres skole har brug for andre rammer omkring pædagogernes arbejde?

Lilleskolerne og BUPL betragter overenskomsten som pædagogernes fundament for deres arbejde, det er derfor også vigtigt i forbindelse med en overenskomstfornyelse, at overenskomsten ses i sammenhæng med

hvad der kan styrke skolernes arbejde til gavn for børn og forældre.

Har I et godt forslag så send det til os.

Det vil være de fleste bekendt at de økonomiske rammer omkring overenskomstfornyelsen 2011 er meget stramme, på den baggrund er det naturligt at fokusere på knapt så omkostningskrævende forslag.

Kontakt:

Lilleskolerne Peter Højgaard Pedersen peter@lilleskolerne.dk eller
BUPL Søren Thorning Andersen
sta@bupl.dk

Videncentret for frie skoler

Videncentret for frie skoler er kommet i gang og har udsendt sit første nyhedsbrev, som er udsendt til skolerne den 9. november med Skolepost nr. 250. Centrets første projekt, der handler om samværrets betydning for højskolen er sat i gang.

Centrets projekter bliver typisk til i samarbejde med skoleforeninger og skoler. Fra *Lilleskolernes* side er vi aktuelt i dialog om et projekt, der følger op på den såkaldte dimmitendanalyse, der viste at en de frie grundskoler sender flere elever videre i ungdomsuddannelserne end folkeskolen gør.

Centret ledes af Annette Vilhelmsen. I styregruppen, som har den overordnede ledelse, sidder Jørgen Gleerup, Ove Korsgaard, Alexander von Öttingen, Thorstein Balle og Jørgen Thorslund. I den rådgivende følgegruppe sidder repræsentanter for skoleforeningerne og lærerforeningen. Lilleskolerne er repræsenteret af Søren Erhard Hansen. Følgegruppen holder sit næste møde den 26. november.

Optagelsesbekendtgørelsen ajourført

Bekendtgørelsen om optagelse i de gymnasiale uddannelser – den såkald-

te "optagelsesbekendtgørelse" – er blevet konsekventrettet i medfør af de nye vejledningsregler. Det handler blandt andet om at indskrive bestemmelserne om uddannelsesparathed i optagelsesbekendtgørelsen. Skolerne har modtaget yderligere information om ændringerne.

Forældelsesfristen ned fra 5 til 3 år pr 1. januar

Den almindelige forældelsesfrist, som for eksempel omfatter skolepengebetalingen, nedsættes til 3 år pr. 1. janu-

ar 2011. Hidtil har fristen for at gøre krav på fordringer, som fx skolepenge-restancer været 5 år. Nedsættelsen af forældelsesfristen skete med en lovændring tilbage i 2007, men overgangsregler har betydet at fristnedsættelsen først træder i kraft nu. Den almindelige forældelsesfrist på 3 år gælder med mindre andet er fastsat. Eksempelvis gælder der særlige forældelsesfrister på 5 år, når det drejer sig om fordringer i et ansættelsesforhold, og 10 år hvis der er udstedt et gældsbeholdningsbrev for fordringen.

KALENDER 2010 - 2011

9. december	Ledermøde i Kastrup
8. februar 2011	Introkursus for nyansatte – Opfølgingskursusdag
9. februar	Ledermøde i Odense
7. april	Ledermøde i Kastrup
29. – 30. april	Bestyrelsestræf og Repræsentantskabsmøde 2011
31. maj	Intromøde for nyvalgte bestyrelsesmedlemmer i Jylland
8. juni	Intromøde for nyvalgte bestyrelsesmedlemmer på Sjælland
20. – 22. juni	Lilleskolefestival 2011 på Norddjurs Friskole
21. – 23. september	Ledertræf 2011 i Svendborg (ja – alle får enkeltværelse – ingen "kosteskabe" denne gang)
7. – 9. november	Sekretærkursus 2011
16. – 18. november	Specialundervisningstræf 2011

Hundige
Lille Skole

DEBAT om musik i INFORMATION

2. november bragte dagbladet Information en artikel om musikundervisningen i Lilleskolerne, som vi fandt krævede et svar. Desværre ønskede Information ikke at bringe vores svar. Nedenfor kan du læse Informations artikel og vores svar

INFORMATION 2. november 2010

Lilleskolerne har 70 pct. mere musikundervisning

Skrevet af: Nola Grace Gaardmand, Tobias Rusborg-Christiansen

Mens kun halvdelen af de danske folkeskoleelever modtager reel musikundervisning, som, Information kunne berette i sidste uge, tilbyder de danske lilleskoler derimod knap 70 pct. mere musikundervisning end folkeskolerne. Det viser en rapport udarbejdet af Lilleskolernes Sekretariat.

Men det er en skævvridning, der skaber A- og B-hold blandt de danske skoleelever, mener ph.d.-stipendiat på Danmarks Pædagogiske Universitetsskole (DPU), Finn Holst, der forsker i musikundervisning i folkeskolen. For det er oftest på de ressourcetsvage skoler, at musikken bliver skåret helt fra, forklarer han: »Der er meget markant forskel på musikundervisningen i de danske skoler, og det er meget betænkeligt og ærgerligt. For det er ofte de ressourcetsvage børn, der har allermest brug for det frirum og den alsidighed, som musikundervisningen giver. Og den skal ikke kun være forbeholdt de elever, hvis forældre er i stand til at betale for undervisningen,« siger Finn Holst.

Musikken smitter af

Når Lilleskolerne kan tilbyde 70 pct. mere musik på skemaet, skyldes det først og fremmest, at friskolerne er underlagt en anden lovgivning end

folkeskolen, og det er derfor op til den enkelte lilleskole, i hvor høj grad de vil prioritere musikken. For så længe »undervisningen som minimum står mål« med den danske folkeskole, må den enkelte lilleskole ellers vægte musikken, som den vil.

Ifølge sekretariatsleder hos Lilleskolernes sekretariat, Peter Højgaard Pedersen, vælger lilleskolerne at prioritere musikken, både fordi der er tradition for det, men ikke mindst fordi lilleskolerne har en lidt anden forståelse af begrebet faglighed:

»Der er en udbredt misforståelse om, at musik er sådan et hyggefag. For der er mindst lige så meget faglighed i musikken, som der er i matematikundervisningen. Musikken kræver stor disciplin og koncentration, og den disciplin påvirker elevernes forhold til de andre fag. Det handler blot om at prioritere,« siger Peter Højgaard Pedersen.

Musik som ressource

Men det er forskelsbehandling af de danske skoleelever, når musiktilbudene på de frie skoler og folkeskolen er så markant forskellige, mener Finn Holst. For det er oftest på de mere ressourcetsvage skoler, at musikken bliver prioriteret væk.

»Ofte hænger det jo sammen med, at der ikke er nogen tilstrækkelig stor forældregruppe, der råber op. Men musikken kan ikke kun være forbeholdt de ressourcestærke børn,« siger Finn Holst.

I snart to år har han fulgt forsøgsordningen Musik, sprog og integration på Søndermarksskolen i Horsens, som har udvidet musikundervisningen. Finn Holst betegner skolen som socialt belastet og med en stor andel af børn med anden etnisk baggrund end dansk. Dermed er forsøget, ifølge ham, et klokkeklart eksempel på, hvorfor man bør prioritere musikken i de ressourcetsvage skoler i lige så højt, som på lilleskolerne.

»Det har været fantastisk at se, hvordan musik kan bruges som res-

source. På en skole, hvor der blandt andet er store sproglige problemer, er musikken virkelig med til at bygge bro, for i musikken kan alle være med. Og den selvtillid, det giver eleverne, smitter tydeligvis af på de andre fag,« siger Finn Holst.

»Derfor er det helt bagvendt tænkning, at det er de socialt belastede skoler, der oftest ender med at skære musikken fra, for det er netop hos disse børn, man virkelig kan mærke hvilken forskel, musikken gør,« siger Finn Holst.

Kilde:

<http://www.information.dk/249580>

Lilleskolerne har 70 pct. mere musikundervisning

LILLESKOLERNES SVAR:

Mere musik for færre penge – Det er et spørgsmål om prioritering

Antallet af musiktimer i skolen er ikke kun et spørgsmål om ressourcer; men mere musik er til gavn for ressourcetsvage elever

Af Peter Højgaard Pedersen, sekretariatsleder, og Iben Lindemark, konsulent, Lilleskolerne

Når eleverne på lilleskolerne har 70% mere musikundervisning end deres jævnaldrende i folkeskolen, skyldes det prioritering fra skolernes side – og ikke økonomi og ressourcer, som Finn Holst, forsker i musikundervisning på DPU, ellers antyder i artiklen om musikundervisning i Information d. 3. november.

Lilleskolernes samlede gennemsnitlige udgift pr. elev er nemlig meget lavere end den tilsvarende udgift for en folkeskoleelev. Hvor en elev i folkeskolen ifølge Undervisningsministeriets publikation "Tal, der taler" gennemsnitligt kostede 63.400 kr. i

2009, kostede en elev på en fri grundskole i gennemsnit knap 58.000 kr. Altså har en fri grundskole gennemsnitligt 5.400 kr. mindre pr. elev at lave skole for, end en folkeskole. De frie grundskolers udgifter dækkes af forældrebetaling med ca. 12.000 kr. og statstilskud mv. med ca. 46.000 kr. om året pr. elev. Skolernes økonomi er altså ikke afgørende for, om den enkelte skole udbyder lidt eller meget musik.

Det skyldes derimod en prioritering af ressourcerne på skolerne, og her har lilleskolerne typisk prioriteret de kreative-musiske fag højt. Det skyldes især

lilleskolernes opfattelse af, at skolen skal ruste eleverne til en fremtid, vi kun kan gisne om. Derfor arbejder lilleskolerne for, at eleverne udvikler sig på mange områder, både bogligt, musisk-kreativt og socialt. Målet er, at eleverne bliver i stand til at begå sig i mange forskellige kulturer, erhverv og fællesskaber.

Derfor ser lilleskolerne musikundervisningen som et vigtigt fag med en høj faglighed på linje med fx dansk og matematik. I musik handler det især om fællesskab og dannelse, og det kræver en høj grad af koncentration og øvelse at skulle spille sammen med andre. Nogle kompetencer, som eleverne også kan bruge i mange andre fag og sammenhænge – og som alle børn har brug for uanset hvilken baggrund, de ellers har. Ønsket er nemlig at være skole for alle, både ressourcestærke og ressourcetsvage børn.

Når Finn Holst taler om, at det er folkeskoler med mange ressourcetsvage elever, der nedprioriterer musikundervisningen, er det efter vores opfattelse dybt beklageligt. Men lilleskolerne har faktisk en elevsammensætning, der ikke adskiller sig væsentligt fra folkeskolens. Således er der ifølge en undersøgelse fra Danmarks Statistik næsten ingen forskel mellem forældres socio-økonomiske

baggrund i folkeskolen og de frie grundskoler. Det tyder på, at det ikke er forældrenes økonomi der er afgørende for, hvilken skole de vælger til deres børn. Forældrenes valg er selvfølgelig styret af, at de vil det bedste for deres børn. Forældre vælger en lilleskole, fordi de synes det er et godt sted at lære og at være med hensyn til faglighed og fællesskab.

I øvrigt viser en undersøgelse fra Lilleskolernes Sekretariat, at skolerne afsætter økonomiske midler til fripladser og søskenderabatter, der svarer til, at mere end hver 10. elev går gratis på lilleskolerne. Det skyldes, at skolerne vil sikre en mangfoldighed blandt eleverne, der i videst muligt omfang afspejler det omgivende samfund. Lilleskolerne er altså ikke kun "forbeholdt de elever, hvis forældre er i stand til at betale for undervisningen", som Finn Holst advarer mod.

Det er altså hverken dyrt eller umuligt at udbyde musikundervisning på et højt niveau, men det kræver naturligvis vilje og visioner at omprioritere skolens ressourcer til fordel for musikken. På lilleskolerne viser al erfaring, at denne prioritering i det lange løb betaler sig, da mange af de elever, eleverne opøver i musik, er med til at højne niveauet i andre fag.